

Til Helse- og omsorgsdepartementet

Kopi til Kulturdepartementet
Helsedirektoratet
Folkehelseinstituttet

Oppfølging av møtet om arrangementer uten fastmonterte seter

Vi viser til dagens møte og takker nok en gang for anledningen til å møte dere, det satt vi stor pris på.

Vi oversender her det som var hovedmomentene våre i møtet, og begynner også her med å understreke at vi forstår og respekterer bakgrunnen for de skjerpede smittevernrestriksjonene. Vi ser alvoret i smittesituasjonen i Norge nå, og kan forsikre dere om at vi alle ønsker å bidra til å begrense smittespredningen.

Samtidig var bakgrunnen for dette møtet at vi alle har reagert på det vi mener er svake faglige begrunnelser i Helsedirektoratets og Folkehelseinstituttets vurdering av hvordan krav til fastmonterte seter for å kunne ha inntil 200 til stede på et arrangement bør forstås og kommuniseres (Svar på covid-19 oppdrag fra HOD nr. 219 – Definisjon av fastmonterte seter).

Hovedutfordringer ved dagens definisjon

Vi opplever at regjeringens målsetting med dagens smittevernrestriksjoner er å begrense sosial kontakt og ergo samlinger og arrangementer som har sosialisering som hovedformål. Vi mener derfor at det burde ha vært fokusert mer på arrangementets art enn på definisjonen av fastmonterte seter.

- Det er en dyp, logisk brist i fremstillingen av at profesjonelle arrangementer har fastmonterte seter, mens alt annet beskrives som «mindre, lokale arrangementer uten fastmonterte seter». Med dette avskriver helsemyndighetene en lang rekke betydelige kulturarrangører som ikke-profesjonelle, og innfører samtidig regler som er svært konkurransevridende og som får helt vilkårlige utslag. For eksempel har vi nå en rekke arrangører som kan hevde seg å være profesjonelle når de bruker én sal, mens de plutselig skal regnes som ikke-profesjonelle ved bruk av en annen, bare begrunnet i om salene har fastmonterte seter eller ikke. Det faller på sin egen urimelighet.
- Vi etterlyser også belegg for påstanden om at «de typiske profesjonelle, kommersielle, arrangementene ofte er arrangementer som i liten grad innebærer sosialisering mellom bekjente» når profesjonaliteten her forstås i konteksten av fastmonterte seter. Det vesentlige her vil være at arrangøren sørger for fast seteplassering, med stoler vendt samme vei, som ivaretar tilstrekkelig avstand og påser at stoler/benker ikke flyttes. Dette har vi førstehånds erfaring med fra Oslo og Bergen, som frem til nå har praktisert lokale restriksjoner med fast seteplassering, ikke fastmonterte seter. Vi har ingen indikasjoner på at dette ikke har fungert. Det er fortsatt påvist svært få smittetilfeller på kulturarrangementer.
- Og det leder oss til det siste poenget knyttet til Helsedirektoratets og Folkehelseinstituttets vurderinger. I Svar på covid-19 oppdrag fra HOD nr. 219 – Definisjon av fastmonterte seter fremgår det nettopp at det er «er vist lite smitte på typiske profesjonelle, kommersielle arrangementer som kinoer, i teater, på stadion mv., som altså gjennomføres i lokaler med fastmonterte seter.» Men siden det ble åpnet opp for arrangementer for inntil 50 og deretter 200 publikummere har også hundrevis av arrangører *uten* fastmonterte seter avholdt arrangementer uten at vi har registrert flere smittetilfeller. Hvis helsemyndighetene her sitter på andre tall enn oss som jobber i feltet er det prekäert at vi får innsikt i disse.

Her er det fortsatt at det er stor avstand mellom hvordan helsemyndighetene beskriver arrangementer knyttet til restriksjonene og hvordan vi som jobber med arrangementer opplever situasjonen.

Praktiske konsekvenser ved dagens definisjon

Her er eksemplene vi la frem i møtet:

- **Kulturhusene** sørger for gode eksempler på hvor vilkårlig restriksjonene slår ut, da de aller fleste kulturhus har saler både med og uten fastmonterte seter. Stavanger konserthus er et flott hus med svært høy arrangørfaglig kompetanse. I et forsøk på å møte kravene i sin ene sal uten fastmonterte saler skrudde kulturhuset stolene fast på flatt gulv, med mer enn én meters avstand mellom setene. Adkomstveiene var svært romslige, og det ble lagt opp til at publikum skulle vises til plassene sine individuelt og bli bedt om ikke å forlate plassen under arrangementet. Setene ble solgt nummerert, registrert på navn. Men dette faller altså ikke innenfor dagens definisjon av fastmonterte seter, noe vi har vanskelig for å forstå.
- **Julekonsertene** utgjør det største navet i musikkbransjen etter festivalsesongen sommerstid. I julekonsertene henter store deler av bransjen, med alle dens næringsledd, store andeler av sine inntekter. NEMAAs medlemmer alene anslår at over 40 000 solgte billetter til planlagte juleturneer nå må refunderes, i prosessen med å nedjustere fra 200 til 50 publikummere. Dette tilsvarer tapte inntekter på over 20 millioner kroner. I tillegg er en rekke turneer kansellert. Det er også et paradoks at én og samme turné, i regi av samme profesjonelle arrangør, vil kunne spille for 200 noen steder, men bare 50 andre steder, avhengig av om de ulike spillestedene har fastmonterte seter eller ikke. Mange av turneene skulle ha gjort konserter i kirker.
- Julekonsertene er også svært viktig for **det frivillige kulturlivet**. Norsk musikkråd anslår at flere tusen julekonserter står i fare på grunn av de gjeldende smittevernrestriksjonene. Her er det viktig å presisere at frivillig ikke er det samme som amatør. En rekke frivillige arrangører har et profesjonelt apparat, og har i tilsvarende grad som bransjeaktørene ivaretatt et svært godt smittevern i forbindelse med sine arrangementer.
- Dagens restriksjoner slår spesielt uheldig ut i **distriktene**, der få eller ingen lokaler tilfredsstillt kravet om fastmonterte seter. Samtidig er det nettopp i mange distriktskommuner smittetrykket er lavest. Det er per i dag 128 kommuner som ikke har noen nye smittede i løpet av de siste 14 dager.
- Med den nye definisjonen av fastmonterte seter, der heller ikke kirkebenker kvalifiserer, er antall deltakere i **gravferder og begravelser** redusert fra opptil 200 til maksimum 50 deltakere. Det er gjennomført tusenvis av gravferder i perioden frem til nå med tilviste, faste plasser, uten kjente episoder av smitte på disse arrangementene. Det er de etterlatte som er den store taperen ved den nye situasjonen, og deres seremoni skjer én gang i livet, og kan ikke utsettes. Å måtte velge bort nær familie fra å delta i en gravferd er en ekstra belastning for de etterlatte. Og etter vår mening helt unødvendig.

Forslag til ny tolkning

I møtet understreket helseministeren at det er kulturlivet selv som har introdusert definisjonen av fastmonterte seter, i forbindelse med at Norge åpnet opp igjen før sommeren. Denne påstanden stiller vi som møtedeltakere oss undrende til, da det er en beskrivelse vi ikke kjenner oss igjen i. Derimot har bransjen i flere sammenhenger fremholdt at det kan utøves et tilfredsstillende smittevern på arrangementer ved bruk av fast seteplassering, med stoler vendt samme vei og tilstrekkelig avstand.

Begrepet fastmonterte seter var tema i sommer, knyttet til diskusjonen rundt «énmeteren» og muligheten til å avvike fra én meter fra skulder til skulder fordi setene ikke kunne flyttes. Dette hadde ikke noe å gjøre med at dette var mer profesjonelle og smittevernsvennlige arenaer enn andre som faktisk hadde mulighet til å sette opp stoler med den da anbefalte avstanden. Dette var altså noe helt annet enn å bruke definisjonen av fastmonterte seter slik Helsedirektoratet og FHI legger opp til i sin vurdering.

Og vi mener fortsatt at beviset på at fast seteplassering fungerer tilfredsstillende finnes i tallene; regjeringen og helsemyndighetene har gjentatte ganger bekreftet at forsvinnende få smittetilfeller kan spores tilbake til kulturarrangementer, så også i Svar på covid-19 oppdrag fra HOD nr. 219 – Definisjon av fastmonterte seter.

Vi opprettholder derfor vårt standpunkt om at begrepet «fastmonterte seter» ideelt sett burde endres til «fast seteplassering». Så lenge man bruker begrepet «fastmonterte seter» i forskriften bør alternativt følgende tolkning legges til grunn:

- **Med fastmonterte seter menes sitteplasser i et statisk oppsett, hvor en profesjonell arrangør tar ansvar for at stoler ikke flyttes og smittevern­faglig avstand opprettholdes.**

Med *profesjonell* i denne konteksten mener vi de som arrangerer på vegne av en bedrift, en organisasjon, et lag eller en forening. Her fastholder vi at hovedformålet må være å skille disse arrangørene fra de som arrangerer som privatpersoner, og dermed skille arrangementer med formidlingsformål fra arrangementer med sosialt formål.

Vi kan ikke se av den faglige begrunnelsen fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet at denne tolkningen ikke skal være tilstrekkelig smittevern­faglig forsvarlig, selv med dagens smittesituasjon. En slik definisjon vil også fjerne elementet av konkurransevridning mellom næringsaktørene i bransjen.

Det kan med fordel også forskriftsfestes at lokale helsemyndigheter gis myndighet til å godkjenne arrangørens oppsett.

Størst mulig forutsigbarhet og langsiktighet i tiltakene er viktig for aktørene vi representerer. Alt tyder på at vi skal stå i denne krisen lenge, og da er det avgjørende at vi har restriksjoner som gir mening for aktørene som rammes av dem. Det sikrer legitimitet og reduserer støyen rundt tiltakene, som vi alle er enige i at er nødvendige.

Avslutningsvis; Vi opplevde i liten grad at vi fikk svar på våre spørsmål i dette møtet, ut over at det ble gjentatt fra helsemyndighetenes side at dette er faglige begrunnede reguleringer. Vi opplevde det imidlertid som svært positivt at helseministeren presiserte at regelverket ikke er skrevet i sten, og at han åpnet for at vi som bransjeaktører i større grad vil inviteres til dialog i tiden fremover – og imøteser et nytt møte når helsemyndighetene finner tiden moden for å diskutere tiltakene. Vi mener at vi trenger at helsefaglig og kultur- og arrangørfaglig ekspertise arbeider sammen hvis vi skal oppnå å ha restriksjoner med bred legitimitet, som sørger for det vi alle er opptatt av; trygge seter.

Med hilsen,

Creo, ved forbundsleder Hans Ole Rian - <https://creokultur.no>

Kulturalliansen, ved styreleder Åsmund Mæhle - www.kulturalliansen.no

NEMAA, ved styreleder Joël Schwalenstocker - www.nemaa.no

Norsk musikkråd, ved generalsekretær Bjarne Dæhli - www.musikk.no

Norsk teater- og orkesterforening, ved direktør Morten Gjelten - www.nto.no

Norske Konsertarrangører, ved daglig leder Tone Østerdal - www.konsertarrangor.no

Norske kulturhus, ved daglig leder Nina Hodneland - www.kulturhus.no

Virke, ved leder for Virke kultur og opplevelser, Rhiannon Edwards,

og bransjedirektør for Virke gravferd, Gunnar Hammersmark - www.virke.no